

Określ nazwę i treść funkcji pełnionych przez nauczyciela w szkole

Nazwa funkcji zawodowej	Skrócony opis treści funkcji Jakie zadania nauczyciel realizuje?

FAZY ROZWOJU ZAWODOWEGO NAUCZYCIELA

Na podstawie materiałów przedstawionych na Platformie „Lajkonik” uzupełnij opis faz rozwoju zawodowego nauczyciela

FAZA ROZWOJU ZAWODOWEGO	CECHY FAZY	EFEKTY
Szok startu zawodowego		
Etap wzorców metodycznych		
Etap krytycznej refleksji		
Etap kształtowania się samowiedzy i samokontroli		
Etap pedagogicznej twórczości		

Etap stereotypów pedagogicznych		
Etap wypalenia zawodowego		

Stopnie awansu zawodowego nauczyciela

Podstawą prawną ścieżki awansu zawodowego nauczyciela są **dokumenty**.

1. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 roku **Karta Nauczyciela** (Dz.U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 162, poz. 1118 oraz z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 19, poz.239)
2. Ustawa z dnia 15 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz zmianie niektórych innych ustaw
3. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli** z dnia 1 grudnia 2004 roku (Dz.U. Nr 260, poz.2593 z 8 grudnia 2004)
4. **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 14 listopada 2007 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli** (Dz.U. Nr 214 z 16, poz. 1580, z 16 listopada 2007)

Na ich podstawie ustawodawca określił 4 stopnie awansu zawodowego nauczyciela:

1. nauczyciel stażysta
2. nauczyciela kontraktowy
3. nauczyciel mianowany
4. nauczyciel dyplomowany

START PRACY CZYLI NAUCZYCIEL STAŻYSTA

Nauczyciel, który rozpoczyna pracę w szkole uzyskuje miano **nauczyciela stażysty**, wstępuje tym samym na pierwszy stopień ścieżki awansu zawodowego. Staż nauczyciela trwa **9 miesięcy**.

Ważne! Staż rozpoczyna się automatycznie od początku roku szkolnego podjęcia pracy, **nie później jednak niż w ciągu 14 dni**. Gdyby nauczyciel podjął pracę po upływie tego terminu (np. pod koniec września) nie może rozpocząć stażu do końca tego roku szkolnego czyli staż może rozpocząć dopiero w następnym roku szkolnym.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Czemu poświęcony jest staż?

- **zapoznaniu się z pracą szkoły** czyli: poznaniu organizacji, zadań i zasad funkcjonowania szkoły, zapoznaniu się z przepisami obowiązującymi w szkole związanymi z jej funkcjonowaniem, w tym i z przepisami zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków do nauki i pracy, a także ze sposobem sporządzania dokumentacji obowiązującej w szkole

- **zdobyciu niezbędnego doświadczenia** czyli:
 - **umiejętności prowadzenia zajęć** w sposób zapewniający właściwą realizację zadań szkoły, opracowywaniu narzędzi pomiaru osiągnięć szkolnych, stosowaniu różnorodnych metod i technik aktywizujących uczniów, otoczeniu indywidualną opieką uczniów o zróżnicowanych możliwościach edukacyjnych, sporządzaniu dokumentacji prowadzonych zajęć, umiejętności omawiania i analizowania zajęć własnych i prowadzonych przez inne osoby
 - **umiejętności wychowawczych** w szczególności umiejętności dokonywania analizy środowiska uczniów, diagnozowania problemów oraz ich rozwiązywania, nawiązywania kontaktów ze środowiskiem (głównie kontaktów z rodzicami uczniów, ale także z szeroko pojętym środowiskiem lokalnym); opracowywaniu planu pracy klasy, który uwzględniałby potrzeby i możliwości uczniów i który jest zgodny z programem wychowawczym

Opiekun stażu

Każdy nauczyciel, który rozpoczyna w szkole staż otoczony zostaje wsparciem i opieką ze strony tzw. „**opiekuna**” stażu, którego wyznacza dyrektor szkoły. Opiekun stażu musi być nauczycielem mianowanym lub dyplomowanym, ale nie musi być nauczycielem tego samego przedmiotu, co stażysta.

Zadania opiekuna stażu:

- umożliwienie stażysty (przynajmniej raz miesiącu) **udziału we własnych zajęciach lub zajęciach** innego nauczyciela

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- **hospitowanie zajęć stażysty** (przynajmniej raz w miesiącu), a następnie ich omawianie, analizowanie przebiegu oraz efektów zajęć, analizowanie i omawianie zapisu scenariusza zajęć
- pomoc w **przygotowaniu** oraz **realizacji planu rozwoju zawodowego**
- **sporządzenie** i przedstawienie dyrektorowi szkoły w ciągu 14 dni po zakończeniu stażu przez nauczyciela stażystę **projektu oceny jego dorobku zawodowego**. Ocena dokonywana musi być na piśmie, gdyż stanowi ważny element dokumentacji

W drodze do kolejnego stopnia

Nauczyciel stażysta **starający się o stopień nauczyciela kontraktowego** musi zgromadzić określoną dokumentację oraz wejść na ścieżkę formalną ubiegania się o wyższy stopień. Dokumentacja obejmuje:

1. Plan rozwoju zawodowego

Jednym z najważniejszych dokumentów nauczyciela stażysty jest jego plan rozwoju zawodowego. Plan ten to nic innego jak projekt działań, które nauczyciel zamierza podjąć w trakcie trwania stażu. Uwzględniając swoją aktualną wiedzę, umiejętności i zdobyte doświadczenia nauczyciel musi opracować cele, zadania, formy realizacji, spodziewane rezultaty i ich terminy oraz przewidywane sposoby dokumentowania zrealizowanych zadań. Projekt planu winien być przedstawiony dyrektorowi w ciągu **20 dni**, a zatwierdzony przez niego w ciągu 30 dni od rozpoczęcia pracy przez nauczyciela.

2. Sprawozdanie z realizacji planu zawodowego

Po zakończeniu stażu nauczyciel zobowiązany jest w terminie **do 30 dni** złożyć dyrektorowi sprawozdanie z realizacji uprzednio przyjętego planu zawodowego.

3. Ocena dorobku zawodowego

Oceny dorobku zawodowego nauczyciela stażysty **dokonuje dyrektor** szkoły po zapoznaniu się z **projektem oceny nauczyciela opiekuna stażu** oraz z **opinią Radą Rodziców**.

4. Wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego.

Po uzyskaniu pozytywnej oceny nauczyciel składa wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego w roku, w którym uzyskał pozytywną ocenę za okres stażu. Uwaga: jeśli nie dotrzyma tego terminu, musi ponownie odbywać staż.

Następnie dyrektor szkoły powołuje **Komisję Kwalifikacyjną**, w skład której wchodzi: dyrektor, opiekun stażu, przewodniczący zespołu przedmiotowego. Komisja ta może być uzupełniona o przedstawiciela związków zawodowych oraz organu prowadzącego szkołę. Komisja zapoznaje się z dokumentacją, **przeprowadza rozmowę kwalifikacyjną** oraz podejmuje decyzję o akceptacji lub jej braku. W przypadku uzyskania akceptacji, po spełnieniu wszystkich warunków dyrektor szkoły na drodze administracyjnej nadaje stażyście stopień **nauczyciela kontraktowego**

NAUCZYCIEL KONTRAKTOWY

Od dnia nadania nauczycielowi stopnia nauczyciela kontraktowego nauczyciel musi przepracować w szkole co najmniej 2 lata, by móc rozpocząć nowy staż i ubiegać się o bycie nauczycielem mianowanym. Staż rozpoczyna się na **wniosek nauczyciela**, skierowany do dyrektora, z początkiem roku szkolnego, **nie później jednak niż 14 dni** od jego rozpoczęcia. Analogicznie jak szczebel niżej, gdy nauczyciel rozpocznie pracę po tym terminie, staż może rozpocząć dopiero w następnym roku szkolnym. Staż trwa **2 lata i 9 miesięcy**.

Czemu poświęcony jest staż?

Podczas trwania stażu nauczyciel kontraktowy ubiegający się o tytuł nauczyciela mianowanego powinien:

- **Uczestniczyć w pracach szkoły** związanych z realizacją zadań dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych i innych wynikających ze statusu szkoły, jej specyfiki, potrzeb dzieci i potrzeb środowiska lokalnego
- Podnosić kompetencje zawodowe poprzez **uczestnictwo w różnorodnych formach doskonalenia zawodowego** – poszerzać wiedzę z zakresu psychologii, pedagogiki, dydaktyki, prawa oświatowego, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich
- Dokonywać bieżącej **samooceny i ewaluacji** własnych zajęć oraz **doskonalić swój warsztat pracy dydaktycznej** przede wszystkim w zakresie:
 - wykorzystywania nowoczesnych metod pracy z uczniem, w tym i wykorzystywania technologii informacyjnej i komunikacyjnej
 - projektowania i realizacji zajęć oraz ich zapisu w postaci scenariusza
 - uwzględniania w pracy potrzeb rozwojowych uczniów

- pogłębiać **współpracę ze środowiskiem rodzinnym i lokalnym**

Opiekun nauczyciela kontraktowego

W momencie podjęcia stażu na cały okres ubiegania się o stopień nauczyciela mianowanego dyrektor przydziela nauczycielowi kontraktowemu **opiekuna stażu**. Opiekunem stażu może zostać – tak jak poprzednio – nauczyciel mianowany lub dyplomowany. Zadaniem opiekuna stażu jest udzielanie wsparcia i pomocy w pracy dydaktyczno-wychowawczej poprzez:

- **pomoc w przygotowaniu oraz realizacji planu rozwoju zawodowego**
- **sporządzenie** i przedstawienie dyrektorowi szkoły w ciągu 14 dni po zakończeniu stażu przez nauczyciela stażystę **projektu oceny jego dorobku zawodowego**. Ocena dokonywana musi być na piśmie, gdyż stanowi ważny element dokumentacji.

Uwaga: Przepisy prawa oświatowego nie nakładają na nauczyciela opiekuna stażu obowiązku hospitowania i omawiania zajęć, a także umożliwienia uczestnictwa stażyście w zajęciach własnych lub innych osób. Opiekun stażu może jednak zawrzeć „kontrakt” z nauczycielem, którego ma pod swoją opieką i poszerzyć oraz dookreślić rodzaj i formę udzielanego wsparcia.

W drodze do kolejnego stopnia

Nauczyciel kontaktowy **starający się o stopień nauczyciela mianowanego** musi zgromadzić określoną dokumentację oraz wejść na ścieżkę formalną ubiegania się o wyższy stopień. Dokumentacja obejmuje:

1. Plan rozwoju zawodowego

Uwzględniając swoją aktualną wiedzę, umiejętności i zdobyte doświadczenia nauczyciel musi sobie wyznaczyć nowe cele, zadania, formy realizacji, spodziewane rezultaty i ich terminy. Plan powinien uwzględniać potrzeby i specyfikę szkoły. Projekt planu winien być **złożony wraz z wnioskiem o rozpoczęcie stażu** na ręce dyrektora szkoły, który ma 30 dni na jego zatwierdzenie.

2. Sprawozdanie z realizacji planu zawodowego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Po zakończeniu stażu nauczyciel zobowiązany jest złożyć dyrektorowi sprawozdanie z realizacji uprzednio przyjętego planu zawodowego, a ten w ciągu 21 dni od złożenia sprawozdania ocenia dorobek zawodowy nauczyciela.

3. Ocena dorobku zawodowego

Oceny dorobku zawodowego nauczyciela stażysty dokonuje dyrektor szkoły po zapoznaniu się z **projektem oceny nauczyciela opiekuna** oraz z opinią **Rady Rodziców**.

4. Wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego.

Jeśli ocena dorobku zawodowego jest pozytywna nauczyciel kontraktowy składa wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego. Musi tego dokonać w roku, w którym uzyskał pozytywną ocenę stażu. Uwaga: jeśli nie dotrzyma tego terminu, musi ponownie odbywać staż.

Następnie organ prowadzący szkołę zobowiązany jest powołać **Komisję Egzaminacyjną**, w skład której wchodzi: przedstawiciel organu prowadzącego szkołę, przedstawiciel organu sprawującego nadzór, dyrektor szkoły, dwaj eksperci z listy ustalonej przez ministra edukacji, przedstawiciel związku zawodowego na wniosek nauczyciela.

Komisja zapoznaje się z prezentacją dorobku nauczyciela oraz **przeprowadza egzamin**. Z ocen przyznanych nauczycielowi oblicza się średnią arytmetyczną. Egzamin uznaje się za zdany, jeśli średnia wynosi co najmniej 7 (w skali 0-10).

Po spełnieniu wszystkich wymagań organ prowadzący szkołę nadaje nauczycielowi stopień **nauczyciela mianowanego**

NAUCZYCIEL MIANOWANY

Aby móc ubiegać się o kolejny stopień awansu zawodowego nauczyciel mianowany musi przepracować co najmniej rok. Staż na nauczyciela dyplomowanego rozpoczyna się **na wniosek nauczyciela złożony na ręce dyrektora szkoły** z początkiem roku szkolnego. Analogicznie jak przy poprzednich stopniach nie później jednak niż 14 dni od rozpoczęcia roku szkolnego.

Staż trwa **2 lata i 9 miesięcy**.

Czemu poświęcony jest staż?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- Pogłębieniu wiedzy i umiejętności **służących własnemu rozwojowi**
- Doskonaleniu **warsztatu dydaktycznego**, podniesienie jakości procesu dydaktyczno-wychowawczego
- **Podnoszeniu poziomu pracy szkoły**, w której pracuje nauczyciel

Nauczyciel zobowiązany jest do napisania **planu rozwoju zawodowego**, uwzględniającego specyfikę i potrzeby szkoły oraz stan aktualnej wiedzy, umiejętności i doświadczeń nauczyciela. Plan rozwoju winien zostać przedstawiony dyrektorowi szkoły wraz z wnioskiem o rozpoczęcie stażu i zatwierdzony przez niego w terminie do 30 dni od rozpoczęcia zajęć.

Uwaga:

Na tym etapie ubiegania się o awans zawodowy nie wyznacza się już opiekuna stażu

Wymagania na stopień nauczyciela mianowanego

Katalog wymagań na stopień nauczyciela mianowanego jest dość obszerny i obejmuje m.in.:

- ✓ **wdrożenie działań** przynoszących pozytywne efekty **w pracy dydaktycznej**, wychowawczej lub opiekuńczej – działania te mają być opisane i poddane analizie przez nauczyciela
- ✓ zaangażowanie się w **organizację** ogólnoszkolnych **konkursów**
- ✓ wykorzystywanie w pracy **technologii informacyjnej i komunikacyjnej** np. w postaci wykorzystywania komputerowych programów edukacyjnych, nagrywania i analizowania zajęć etc.
- ✓ aktywna **praca w zespole przedmiotowym** – dzielenie się wiedzą i doświadczeniem z innymi nauczycielami, prowadzenie zajęć otwartych dla nauczycieli, prowadzenie zajęć w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia zawodowego

oraz realizacja trzech z następujących zadań:

1. opracowanie i wdrożenie **programu profilaktyki** zachowań dysfunkcyjnych, programu aktywizacji rodziców, programów pracy z uczniem słabym i uczniem zdolnym.
2. wykonywanie zadań **doradcy**, pełnienia funkcji **egzaminatora, eksperta** lub **rzeczoznawcy**.
3. uzyskanie **dodatkowych kwalifikacji**, ukończenie studiów podyplomowych, podniesienie kompetencji posługiwania się językiem obcym

4. wykonywanie **zadań na rzecz oświaty**, włączanie się w różne akcje społeczne, środowiskowe, sportowe, kulturalne, współpraca z instytucjami samorządowymi i innymi podmiotami
5. uzyskanie innych **znaczących osiągnięć** w pracy zawodowej

Droga do awansu

Po zakończeniu stażu (w terminie do 30 dni) nauczyciel zobowiązany jest do przedstawienia dyrektorowi szkoły **sprawozdania z realizacji planu rozwoju** zawodowego. Od dnia złożenia sprawozdania dyrektor ma nie więcej niż 21 dni na zasięgnięcie opinii Rady Rodziców oraz **ustalenie oceny dorobku zawodowego** nauczyciela. W wypadku uzyskania pozytywnej oceny nauczyciel ma 3 lata na złożenie do organu prowadzącego szkołę **wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego**.

Do wniosku tego winna być dołączona dokumentacja czyli tzw. teczka. Dokumentacja, jaką powinien zgromadzić nauczyciel ubiegający się o stopień nauczyciela dyplomowanego obejmować powinna wszelkie zaświadczenia i inne dokumenty potwierdzające spełnienie opisanych wcześniej wymagań.

Na dokumentację potwierdzającą realizację zadań niezbędnych do uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego składać się winien również **opis i analiza** co najmniej dwóch **przypadków** zdiagnozowania i rozwiązania problemów edukacyjnych lub wychowawczych.

Po złożeniu wszystkich wymaganych dokumentów organ sprawujący nadzór pedagogiczny nad szkołą powołuje komisję kwalifikacyjną w składzie: przedstawiciel organu sprawującego nadzór, dyrektor szkoły, trzech ekspertów z listy ekspertów ustalonej przez ministra oraz (na wniosek nauczyciela) przedstawiciel związku zawodowego. Postępowanie kwalifikacyjne rozpoczyna się od analizy dorobku zawodowego nauczyciela i dokumentacji dołączonej do wniosku. Nauczyciel zapraszany jest na rozmowę, w trakcie której odpowiada na pytania członków komisji. Z ocen przyznanych nauczycielowi oblicza się średnią arytmetyczną. Nauczyciel uzyskuje akceptację, jeśli średnia wynosi co najmniej 7 (w skali 0-10).

Po spełnieniu wszystkich wymagań i akceptacji komisji kwalifikacyjnej organ sprawujący nadzór pedagogiczny na drodze decyzji administracyjnej nadaje nauczycielowi stopień **nauczyciela dyplomowanego**

Plan rozwoju zawodowego nauczyciela

Cele	Zadania	Formy realizacji	Osoby, instytucje współpracujące	Spodziewane efekty	Sposób dokumentacji	Termin realizacji
1	2	3	4	5	6	7

Cechy dobrze zaplanowanych zadań w planie rozwoju zawodowego nauczyciela

1. **W zadaniach powinien być widoczny rozwój, czyli przejście do stadium wyższego, lepszego.** Napisanie przedmiotowego systemu oceniania może być zadaniem dla nauczyciela stażysty, ale nie dla nauczyciela kontraktowego; on powinien już uczyć się dokonywania ewaluacji i wprowadzania zmian w PSO, a nauczyciel mianowany może wprowadzić punktowy system oceniania lub samoocenę jako podstawę oceniania przedmiotowego.
2. **Zadania powinny być powiązane z potrzebami własnymi, uczniów i placówki.** Powinien być widoczny przyrost kompetencji merytorycznych, ale także umiejętności interpersonalnych, kontrolowania stresu, nazywania i wyrażania emocji, twórczego myślenia, rozwiązywania konfliktów i negocjacji, wprowadzania zmian (zwłaszcza w przypadku nauczycieli kontraktowych i mianowanych).
3. **Zadania nie powinny być zbyt ogólnikowe.** Zamiast zapisu: udział w doskonaleniu zewnętrznym, powinien być np.: udział w warsztatach związanych z agresją i jej przeciwdziałaniem, zajęciach związanych z ocenianiem, sprawdzaniem kryterialnym, itp.
4. **Zadania powinny mieć dookreślenie czasowe.** Zamiast określenia: cały okres stażu, powinno się raczej używać bardziej szczegółowych zapisów: I semestr 2010/2011, luty 2012, rok szkolny 2011/2012, każdy trzeci wtorek miesiąca.
5. **Zadania powinny być wykonalne.** Z zadań planu rozwoju trzeba się „rozliczyć” w sprawozdaniu, a od stopnia spełnienia zadań zależy pozytywna ocena za okres stażu.
6. **Zadania powinny dawać szansę na podniesienie jakości pracy nauczyciela i placówki.** Nauczyciel musi uwzględniać efektywność swoich działań, bo przecież nie funkcjonuje w próżni. A ponadto w zdobywaniu kolejnych stopni awansu bardzo mocno akcentuje się konieczność określania wpływu podejmowanych działań na jakość pracy placówki.
7. **Zadania powinny uwzględniać współpracę nauczyciela z innymi osobami.** W jakościowym rozwoju placówki wskazuje się na konieczność przejścia w podejmowaniu działań: od ja i moja szkoła do my i nasza szkoła. W rozwiązywaniu trudnych problemów trzeba również korzystać z pomocy specjalistów, ponieważ wiedza nauczyciela może być zbyt uboga (np. psychologiczna, terapeutyczna).

